

Memòria 2011

SUMARI

1. Presentació	3
2. Processos estratègics.....	4
2.1 Projectes anuals	4
2.2 Pressupost.....	4
2.3 Desenvolupament de la col·lecció.....	6
2.4 Cooperació interbibliotecària	15
2.5 Personal	15
2.6 Difusió	17
3. Processos clau – productes.....	17
3.1 Guia de lectura	17
3.2 Noves adquisicions.....	17
4. Processos clau – serveis	17
4.1 Informació i atenció al públic.....	17
4.2 Préstec	21
4.3 Sons a la carta.....	23
4.4 Club de Lectura	23
4.5 Reproducció de documents	23
5. Processos de suport.....	25
5.1 Distribució de les publicacions del Museu.....	25
5.2 Conservació i emmagatzematge.....	25
5.3 Processament del fons documental	25
6. Biblioteca.....	26
7. Mediateca.....	26
8. Arxiu	28

1. PRESENTACIÓ

Allò que més interès tenim a destacar en la Memòria d'aquest any és la inauguració de la Mediateca. D'una banda, per l'oportunitat d'acostar als usuaris no especialistes, i sobretot als infants i joves, el patrimoni documental del Museu. I d'altra banda, perquè per primera vegada posem a disposició del públic estàndard la col·lecció de sons de la nostra institució.

Aquest nou equipament ocupa una superfície de 95 m², conté 3.000 documents repartits en 125 m. de prestatgeries i ofereix 21 punts de lectura, dels quals 10 possibiliten accedir a la col·lecció de sons. Un horari d'obertura molt ampli, que inclou caps de setmana i festius, més la idoneïtat del fons documental han permès obtenir uns indicadors de 4.800 usuaris atesos en 8 mesos i 1.300 préstecs en 6 mesos. És obvi que la relació entre espai, nombre de documents, punts de lectura, i nombre de consultes, dona un resultat molt positiu. Tot i això, tant des del Centre de Documentació, com des de l'àrea de Programes Públics, hem assumit el repte de treballar conjuntament per optimitzar els recursos existents i introduir millores que conduïxin a augmentar els indicadors d'ús, sobretot els que afecten al públic adult. En l'apartat d'aquest document dedicat a la Mediateca s'apunten algunes de les idees resultants d'aquesta primera avaluació anual.

Paral·lelament, l'altre gran repte és resoldre amb èxit la suma i l'encaix de la Mediateca en la gestió global del departament. En aquests moments tenim 3 seus obertes i a ple rendiment, una al Museu Blau i dues a Ciutadella (la biblioteca de Zoologia al Castell dels Tres Dragons i la de Geologia al Museu Martorell). Continuem assumint els compromisos contrets amb la resta de departaments del Museu (Col·leccions, Recerca, Activitats, Exposicions) i continuem, com és de rigor, treballant en la conservació i difusió del patrimoni documental del Museu. En conclusió, amb la posada en marxa de la Mediateca augmenten les funcions, els serveis, la tipologia de públic es diversifica... però la plantilla no creix ni millora la seva operativitat. Amb aquests condicionants, no és agosarat témer que alguns dels projectes no es puguin dur a terme o si més no, no pas tant satisfactòriament com voldríem.

Al llarg de la Memòria, intentem explicar l'activitat del departament de manera global, separant, quan ens sembla significatiu, els indicadors de la Biblioteca i la Mediateca, i quan és pertinent, també de l'Arxiu.. Això no obstant, al final del document dediquem un espai a donar la nostra visió de la trajectòria de la Biblioteca, de la Mediateca i de l'Arxiu, en tant que unitats de servei amb unes característiques molt específiques. Hem d'insistir, però, que l'èxit, els bons resultats, dependran de la consciència d'equip que siguem capaços de crear, treballant des de cada àmbit per al bé comú del departament.

Finalment esmentem que el Centre de Documentació s'ha compromès a assumir polítiques de responsabilitat social, de moment amb dues actuacions: encarreguem l'enquadernació i restauració a una associació de rehabilitació del malalt psíquic, i hem escollit com a destacat proveïdor de llibres infantils una llibreria del barri de la Ribera.

2. PROCESSOS ESTRATÈGICS

2.1 Projectes anuals

Continuem en la línia, encetada fa un parell d'anys, d'agrupar els diferents projectes sota la denominació **Funcionament i activitats del Centre de Documentació**. Els diferents conceptes asseguren la gestió global del departament, i es concreten en:

- Desenvolupament de la col·lecció (monografies, revistes, audiovisuals)
- Processament dels fons documentals
- Prestació de serveis
- Conservació (enquadernació, digitalització)

Sense que hi hagi un pressupost global associat, el 70% de l'activitat ha estat adreçat a **organitzar la Mediateca**. Després d'inaugurada, és a dir, a partir del mes d'abril, hem realitzar les següents tasques:

- Completar el fons documental
- Establir el sistema d'indicadors
- Posar en marxa el servei de préstec
- Formar el personal
- Incrementar els registres de Sons a la Carta
- Començar a preparar el Manual de Procediments
- Editar el Reglament

2.2 Pressupost

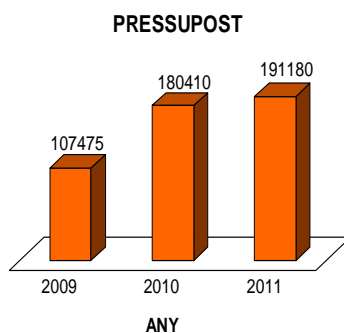
El pressupost gestionat ha estat de 191.180,10 €

Pressupost 2011	191.180,10 €
Adquisició monografies	30.000
Subscripcions	3.307
Fungibles	6.000
Enquadernació	2.999,31
Digitalització	15.263,82
Atenció usuaris + suport gestió Mediateca	133.610,01

Com ve sent habitual, d'uns anys ençà, la partida més dotada, amb diferència, és la dedicada a la contractació del servei d'atenció als usuaris de la Mediateca i al suport a la gestió.

Tornem a destinar recursos a digitalitzar i enquadernar (el 2010 no es va invertir en aquests conceptes) i es consolida l'augment destinat a incrementar el fons documental, bona part del qual ha revertit en la Mediateca.

El descens en el capítol de subscripcions s'explica perquè l'any passat vam poder avançar uns diners a compte de la despesa d'enguany; tanmateix, el cost no ha variat. A més de les revistes, s'hi compten aquí les quotes d'associació del Museu a diverses organitzacions.

L'evolució del pressupost en els tres darrers anys mostra com l'augment aconseguit per muntar la Mediateca s'ha, en certa manera, consolidat.

Ingressos

Hem obtingut uns ingressos de 63.471 €, la major part dels quals es quantifiquen com a indirectes, és a dir, els diners que ens hem estalviat per documents i serveis obtinguts sense cap cost. Els ingressos directes gairebé dupliquen els de l'any passat, mentre que en els indirectes a penes hi ha variació. Volem ressaltar l'import de les revistes obtingudes per intercanvi; la xifra que donem és estimativa, però ens permet fer-nos una idea del valor de la col·lecció. Vegem-ne un exemple: els nous títols obtinguts per intercanvi aquest any tenen un preu de 1.193 €

Directes	
Fotocòpies + PI ⁽¹⁾	1.140 €
Indirectes	
Donatius + intercanvi monografies	5.600 €
Donatius + intercanvi revistes	50.593 €
Obtenció gratuïta de documents	6.138 €
Total	63.471 €

(1) Les sigles PI corresponen a Préstec Interbibliotecari. Els ingressos per aquest concepte provenen de les tarifes que paguen les biblioteques que ens demanen documents en préstec i que no pertanyen a la Xarxa CSIC.

2.3 Desenvolupament de la col·lecció

Monografies

Registres a 31/12/2011: **15.713**

Increment 2011: **1.336**

Procedència	2011
Donatiu	87
Compra	1.212
Intercanvi	31
TOTAL	1.336

S'han comprat molt més documents per a la Mediateca que no pas per a la Biblioteca, tot i que el pressupost invertit en cada una no difereix de manera significativa.

Biblioteca \Longrightarrow 211 documents \Longrightarrow 13.163,62 €

Mediateca \Longrightarrow 1.125 documents \Longrightarrow 16.837 €

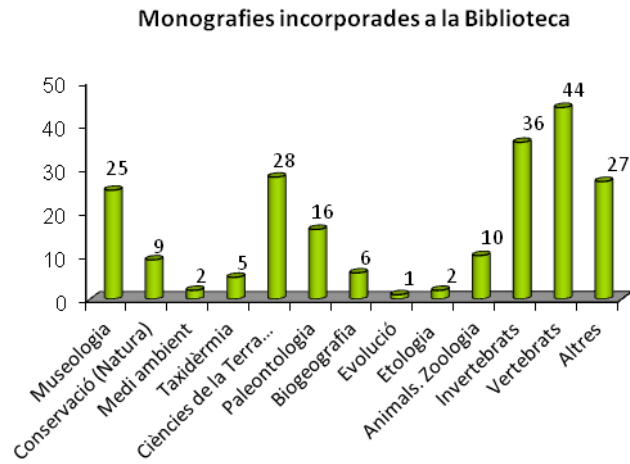
Els documents de la Mediateca tenen preus més assequibles, sobretot els infantils i els de narrativa per adults. La major part es troben en el mercat nacional. Els que es compren per a la Biblioteca són molt més cars, la majoria són d'importació i també n'hi ha alguns que només hem pogut localitzar en comerços especialitzats en llibre rar i antic.

Biblioteca

Segurament no ho hauríem de ressaltar, però ho fem pel que té de novetat: enguany s'han pogut comprar tots els llibres que han demanat els tècnics del Museu, i gairebé tots els que les bibliotecàries hem seleccionat per atendre les demandes dels usuaris externs.

Pel que fa a les matèries, es manté la proporció habitual entre les diferents disciplines. Registrem, però, un fort descens, respecte als anys anteriors, dels documents encapçalats com a "Altres" (114 el 2010; 27 el 2011). Es tracta de llibres de temàtiques relacionades amb la natura en general, i amb educació ambiental i sostenibilitat, que enguany hem ubicat a la Mediateca.

Monografies per matèries Biblioteca	2011
Museologia	25
Conservació (Natura)	9
Medi ambient	2
Taxidèrmia	5
Ciències de la Terra (mineralogia i geologia)	28
Paleontologia	16
Biogeografia	6
Evolució	1
Etologia	2
Animals. Zoologia	10
Invertebrats	36
Vertebrats	44
Altres	27
TOTAL	211

Mediateca

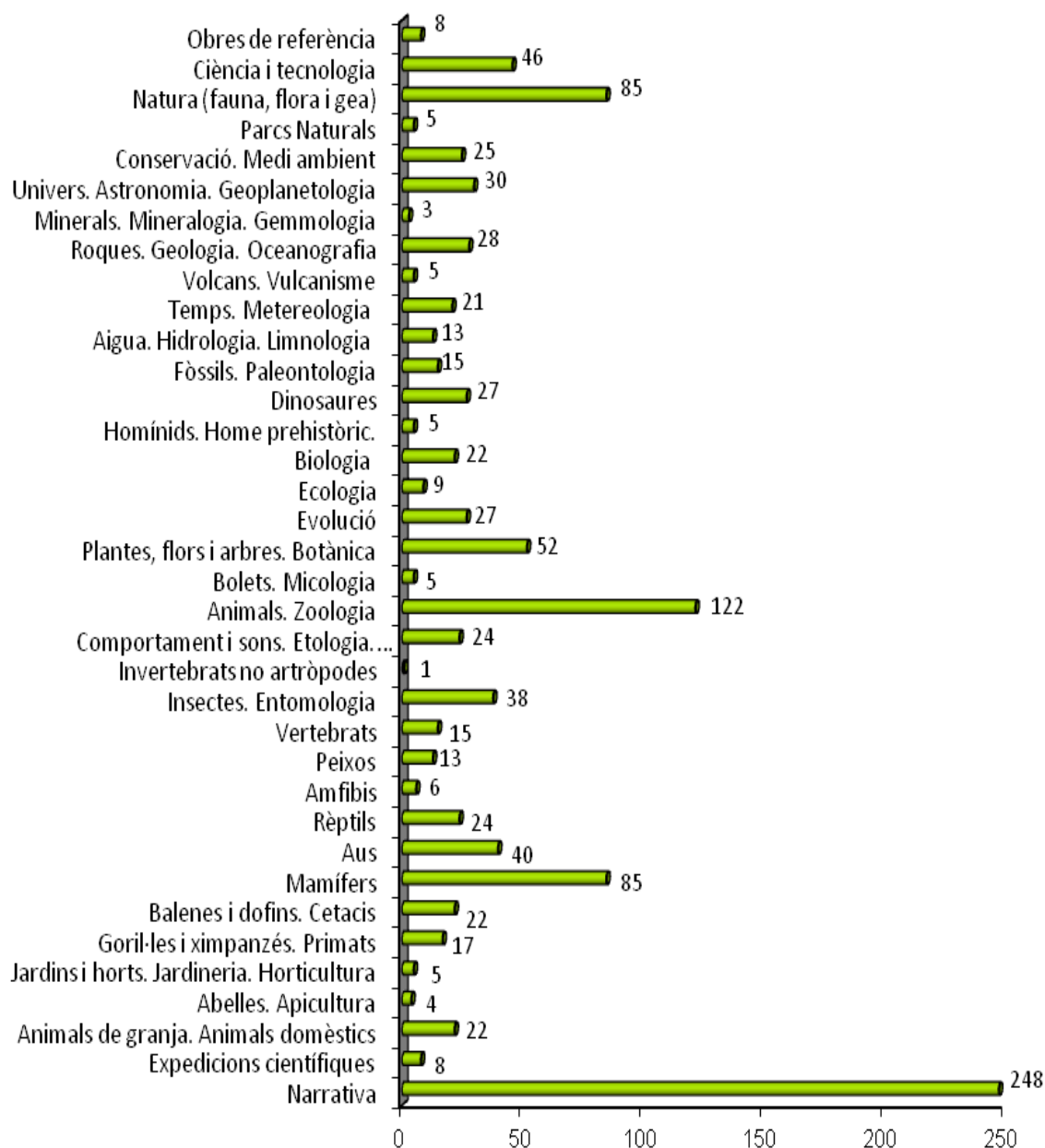
Fer la selecció documental per a la Mediateca ha requerit una dedicació especial perquè hem hagut d'introduir-nos en un món fins fa poc desconegut per a nosaltres: el llibre de divulgació i essencialment generalista d'una banda, i el llibre infantil d'una altra, en tots els temes del Museu, incloent-hi la botànica, la jardineria i l'horticultura. Hem estudiat i valorat noves editorials i proveïdors, així com els fons de diverses biblioteques públiques; hem intentat assegurar-nos que els continguts segueixin criteris científics i pedagògics correctes.

Recordem que els 98 documents audiovisuals (videogravacions, pel·lícules cinematogràfiques, CD, CD-ROM, DVD-ROM) es troben dipositats a la Mediateca.

Les taules i gràfics que mostren la distribució per matèries dels documents incorporats a la col·lecció, fan la distinció entre els destinats als adults i als infants.

Monografies incorporades a la Mediateca per matèries 2011			
Obres de referència	8	Bolets. Micologia	5
Ciència i tecnologia	46	Animals. Zoologia	122
Natura (fauna, flora i gea)	85	Comportament i sons. Etologia. Bioacústica	24
Parcs Naturals	5	Invertebrats no artròpodes	1
Conservació. Medi ambient	25	Insectes. Entomologia	38
Univers. Astronomia. Geoplanetologia	30	Vertebrats	15
Minerals. Mineralogia. Gemmologia	3	Peixos	13
Roques. Geologia. Oceanografia	28	Amfibis	6
Volcans. Vulcanisme	5	Rèptils	24
Temps. Meteorologia	21	Aus	40
Aigua. Hidrologia. Limnologia	13	Mamífers	85
Fòssils. Paleontologia	15	Balenes i dofins. Cetacis	22
Dinosaures	27	Goril·les i ximpanzés. Primats	17
Homínids. Home prehistòric.	5	Jardins i horts. Jardineria. Horticultura	5
Biologia	22	Abelles. Apicultura	4
Ecologia	9	Animals de granja. Animals domèstics	22
Evolució	27	Expedicions científiques	8
Plantes, flors i arbres. Botànica	52	Narrativa	248
		TOTAL	1.125

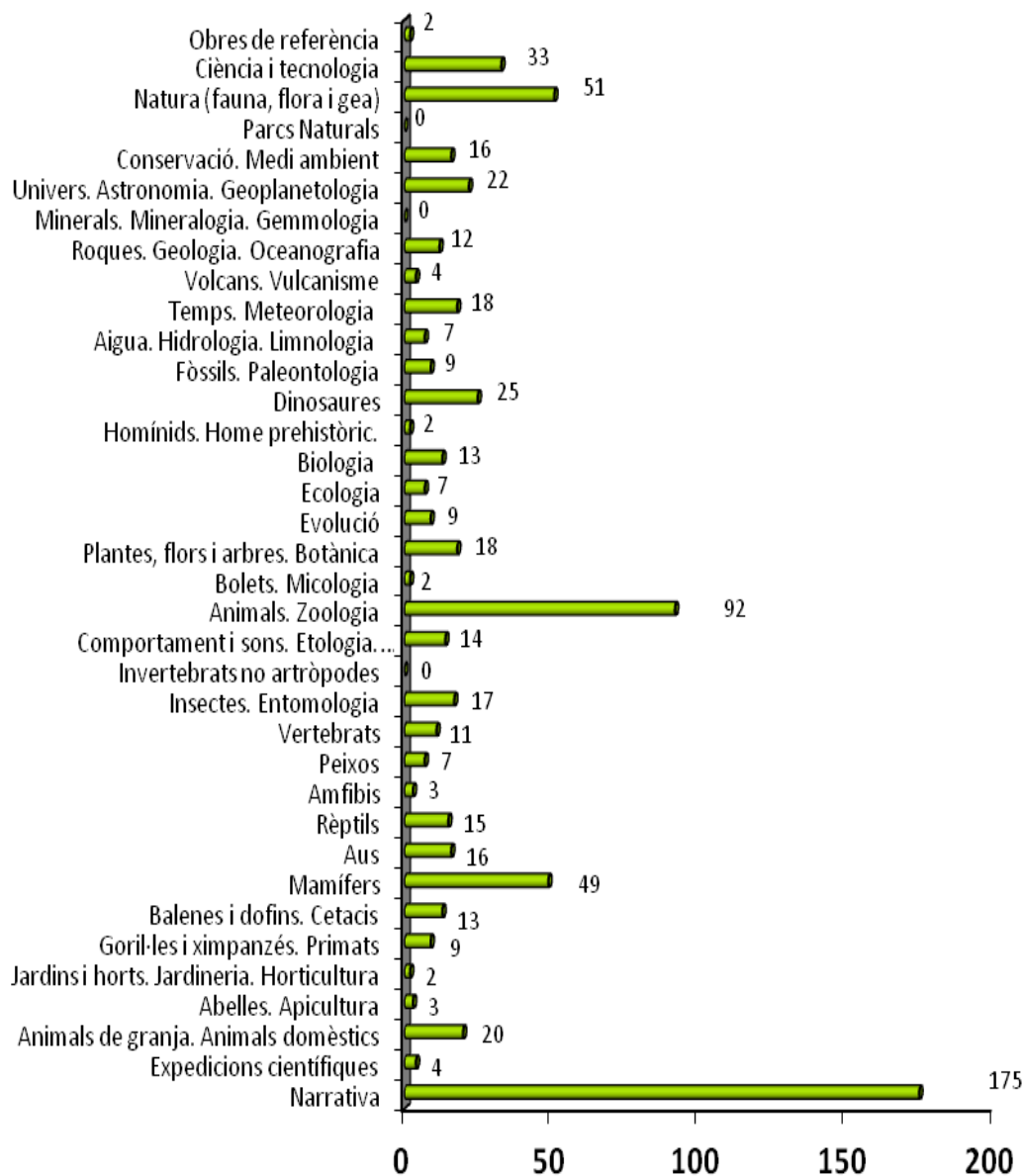
Monografies incorporades a la Mediateca

Monografies incorporades a la Mediateca - secció infantil

Matèries – secció infantil	2011
Obres de referència	2
Ciència i tecnologia	33
Natura (fauna, flora i gea)	51
Parcs Naturals	0
Conservació. Medi ambient	16
Univers. Astronomia. Geoplanetologia	22
Minerals. Mineralogia. Gemmologia	0
Roques. Geologia. Oceanografia	12
Volcans. Vulcanisme	4
Temps. Meteorologia	18
Aigua. Hidrologia. Limnologia	7
Fòssils. Paleontologia	9
Dinosaures	25
Homínids. Home prehistòric.	2
Biologia	13
Ecologia	7
Evolució	9
Plantes, flors i arbres. Botànica	18
Bolets. Micologia	2
Animals. Zoologia	92
Comportament i sons. Etologia. Bioacústica	14
Invertebrats no artròpodes	0
Insectes. Entomologia	17
Vertebrats	11
Peixos	7
Amfibis	3
Rèptils	15
Aus	16
Mamífers	49
Balenes i dofins. Cetacis	13
Goril·les i ximpanzés. Primats	9
Jardins i horts. Jardineria. Horticultura	2
Abelles. Apicultura	3
Animals de granja. Animals domèstics	20
Expedicions científiques	4
Narrativa	175
TOTAL	700

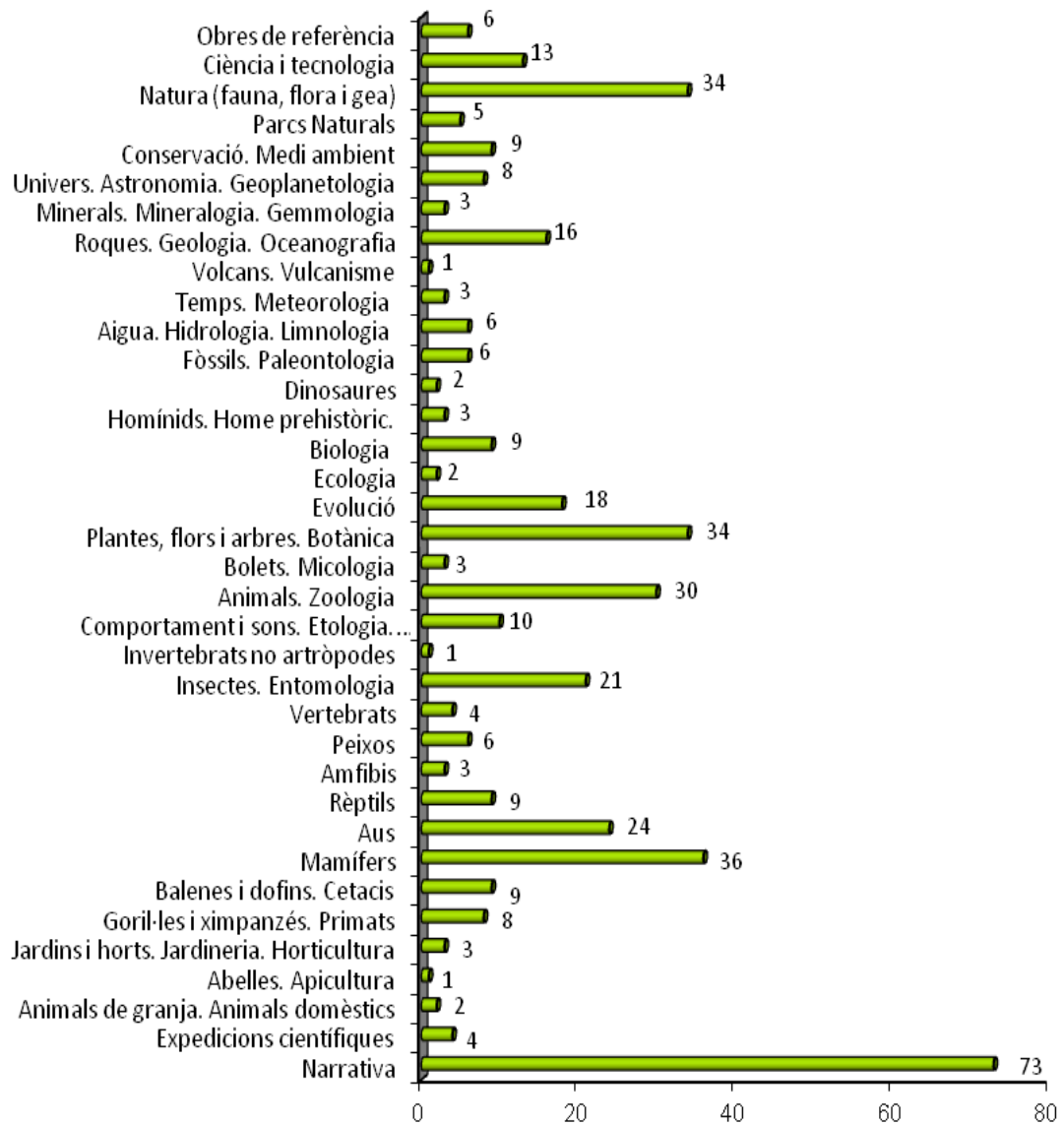
Monografies incorporades a la Mediateca-secció infantil

Monografies incorporades a la Mediateca – secció adults

Matèries – secció adults	2011
Obres de referència	6
Ciència i tecnologia	13
Natura (fauna, flora i gea)	34
Parcs Naturals	5
Conservació. Medi ambient	9
Univers. Astronomia. Geoplanetologia	8
Minerals. Mineralogia. Gemmologia	3
Roques. Geologia. Oceanografia	16
Volcans. Vulcanisme	1
Temps. Meteorologia	3
Aigua. Hidrologia. Limnologia	6
Fòssils. Paleontologia	6
Dinosaures	2
Homínids. Home prehistòric.	3
Biologia	9
Ecologia	2
Evolució	18
Plantes, flors i arbres. Botànica	34
Bolets. Micologia	3
Animals. Zoologia	30
Comportament i sons. Etologia. Bioacústica	10
Invertebrats no artròpodes	1
Insectes. Entomologia	21
Vertebrats	4
Peixos	6
Amfibis	3
Rèptils	9
Aus	24
Mamífers	36
Balenes i dofins. Cetacis	9
Goril·les i ximpanzés. Primats	8
Jardins i horts. Jardineria. Horticultura	3
Abelles. Apicultura	1
Animals de granja. Animals domèstics	2
Expedicions científiques	4
Narrativa	73
TOTAL	425

Monografies incorporades a la Mediateca-secció adults

Publicacions periòdiques

Biblioteca

Registres a 31/12/2011	1665
Increment	12
Baixes	7
Títols en curs	535
Subscripcions	48
Títols tancats	1066
Referències	69

Mediateca

Registres a 31/12/2011	8
Títols en curs	8
Subscripcions	7

Amb el pressupost de subscripcions es paguen les quotes d'associació del Museu a les següents organitzacions:

Internacionals:

- European Network of Science Centres and Museums (ECSITE)
- International Association of Sound and Audiovisuals Archives (IASA)
- International Council of Museums (ICOM)
- Alpine Gardener Association

Nacionals:

- Institució Catalana d'Història Natural (ICHN)
- Sociedad Geológica de España (SGE)

La pertinença a aquestes associacions ens dóna dret a rebre les publicacions periòdiques que editen.

Mapes

Fons a 31/12/2011: 3.358

Increment 2011: 16

Audiovisuals

Registres a 31/12/2011: 1.262

Increment 2011: 98

CD	41
DVD	49
PC	8

2.4 Cooperació interbibliotecària

Hem signat un conveni amb la Facultat de Ciències Socials i Humanitats de la Universitat Nova de Lisboa, en el marc del programa europeu de mobilitat Leonardo Da Vinci que ha possibilitat l'estada en pràctiques d'una bibliotecària durant el tercer trimestre.

Tenim signats **convenis de col·laboració** amb les següents entitats:

- Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC): Compartim catàleg i prenem part del préstec interbibliotecari.
- Instituto Geológico y Minero de España (IGME): A efectes de préstec interbibliotecari.

Participem en els següents **catàlegs col·lectius**:

- C17: pertanyent al Grup de Treball de Gestió de la Informació en Ciències de la Salut.
- Catàleg del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya
- Catálogo Colectivo del Patrimonio Bibliográfico Español

Les revistes del Museu es troben en el repositori cooperatiu RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)

I col·laborem habitualment, sobretot pel que fa al préstec interbibliotecari, amb les següents institucions:

- Institut Català de Paleontologia
- Biblioteca General de l'Ajuntament de Barcelona
- Institut Català d'Ornitologia
- Museu Agbar de les Aigües
- Biblioteca del Instituto Geográfico Nacional
- Les biblioteques de museus de l'ICUB

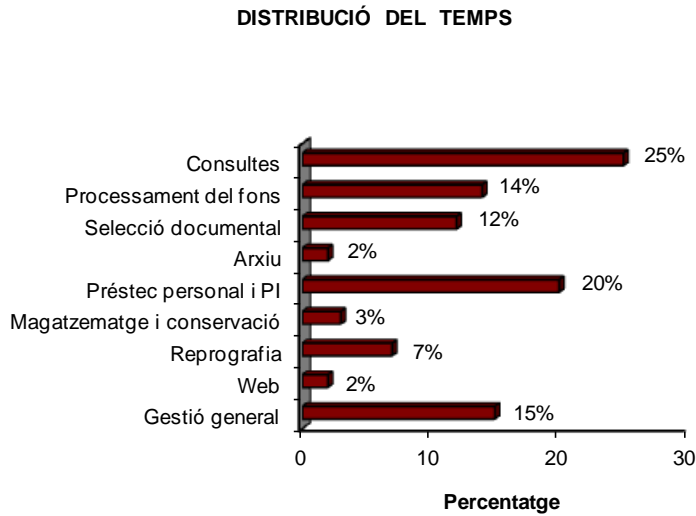
2.5 Personal

“A partir d'ara, amb un equipament més per gestionar, és del tot inajornable trobar la manera d'augmentar la plantilla estructural amb un tècnic més”¹

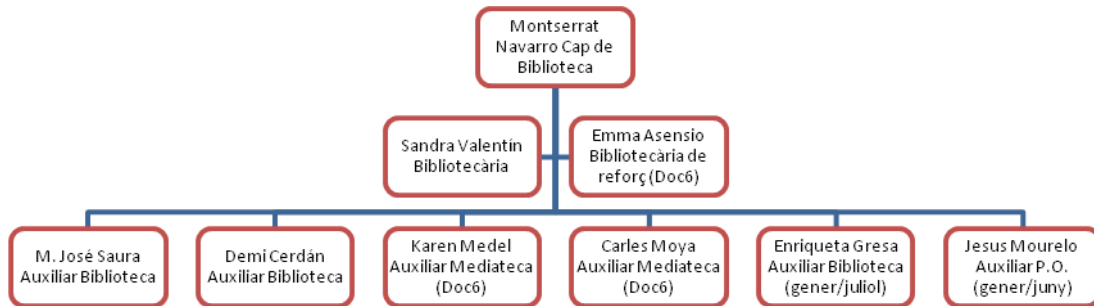
Citem aquest extracte de la Memòria de l'any passat per remarcar que la plantilla no ha augmentat i per tant, els problemes de falta de personal continuen afectant el desenvolupament de les funcions. Hem prioritzat no interrompre els serveis que reverteixen directament en els usuaris, com és ara l'atenció de les consultes presencials i no presencials, i el préstec (obtenció de documents), en detriment de d'altres funcions com ara el treball en l'arxiu i la difusió (web, xarxes socials).

¹ Memòria 2010 del Centre de Documentació

El gràfic següent mostra el temps que dediquem a les diverses funcions.

Equip

L'Enriqueta Gresa, que el 2010 es va incorporar al departament per treballar en l'Arxiu s'ha sumat a les altres auxiliars en les tasques de processament del fons de la Mediateca (registre, etiquetat, segellat) i muntatge de l'equipament. El Jesús Mourelo, del Pla d'Ocupació, ha estat dedicat exclusivament a la digitalització i impressió de les caràtules dels documents sonors.

Durant el tercer trimestre hem tingut treballant amb nosaltres la Susana Carona, una bibliotecària portuguesa que ha triat el nostre centre de documentació per fer-hi pràctiques, en el marc del programa europeu de mobilitat Leonardo Da Vinci. S'ha ocupat, principalment, de comprovar les URL de les revistes vives de la col·lecció.

2.6 Difusió

Han contribuït a fer difusió del Centre de Documentació les següents accions:

- Organització d'una visita comentada als estudiants de primer curs de la Facultat de Biologia de la UB.
- Publicació de 7 ressenyes bibliogràfiques al blog públic del Museu
- El departament d'Activitats del Museu ha inclòs la Mediateca en la visita comentada teatralitzada "Descobrim el Museu Blau"

3. PROCESSOS CLAU - PRODUCTES

3.1 Guia de lectura

Per segon any consecutiu, i degut a la intensa dedicació al muntatge de la Mediateca, no n'hem editat cap número.

3.2 Noves adquisicions

Les llistes de noves adquisicions es publiquen (versió impresa i electrònica) trimestralment i consisteixen en el recull de les cites bibliogràfiques dels documents incorporats a la col·lecció. Enguany, també degut a la dedicació al muntatge de la Mediateca, només hem publicat la del primer trimestre.

4. PROCESSOS CLAU - SERVEIS

4.1 Informació i atenció al públic

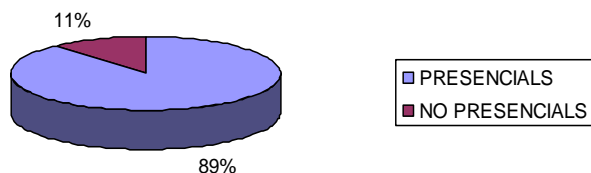
Usuaris i consultes

Usuaris atesos	2011
Presencials	11267
No presencials	1433
TOTAL	12700

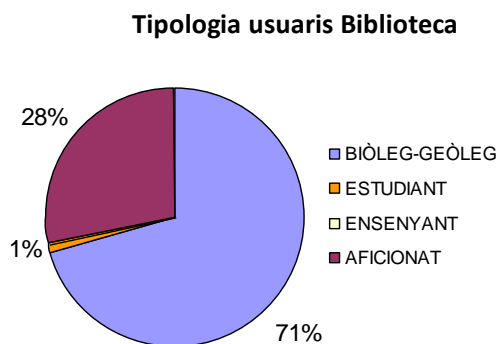
Aquests són els indicadors dels usuaris atesos tant a la Biblioteca com a la Mediateca. El gruix dels usuaris presencials, com es veurà en les taules i gràfics següents, es registra a la Mediateca. Les consultes no especialitzades que arriben a la Biblioteca es deriven

al Museu Blau. Per contra, el 95% de les consultes no presencials es reben i s'atenen a la Biblioteca.

Usuaris atesos

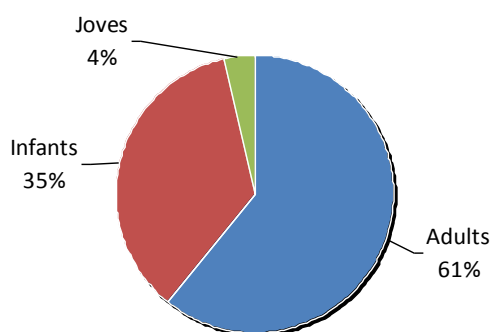
Tipologia usuari Biblioteca	2011
Biòleg/Geòleg	1258
Estudiant	20
Ensenyant	1
Aficionat	505
TOTAL	1784

El públic de la Biblioteca és eminentment adult, així doncs, la tipologia que ens interessa valorar té relació amb els interessos que duen els usuaris a acudir al nostre centre. Es confirma que els usuaris més freqüents són els especialistes.

Tipologia usuari Mediateca	2011			
	Adults	Infants	Joves	TOTAL
Gener	0	0	0	0
Febrer	0	0	0	0
Març	0	0	0	0
Abril	754	451	90	1295
Maig	645	361	34	1040
Juny	740	445	38	1223
Juliol	801	416	35	1252
Agost	328	122	29	479
Setembre	613	424	22	1059
Octubre	744	498	56	1298
Novembre	683	355	19	1057
Desembre	472	290	18	780
TOTAL	5780	3362	341	9483

Tipologia usuaris Mediateca

La tipologia d'usuaris triada per a la Mediateca contempla els infants, els joves i els adults. El comportament és molt regular tret dels mesos d'agost, en què només va estar oberta els caps de setmana, i de desembre, que apunta un descens que s'haurà d'observar si es manté durant el 2012.

La Mediateca va obrir les seves portes amb el mateix horari del Museu. A finals de maig i al setembre l'horari d'obertura es va reduir en les franges de menys afluència, sobretot a primera hora del matí i al migdia buscant optimitzar els recursos, decisió que els indicadors mostren que va ser encertada.

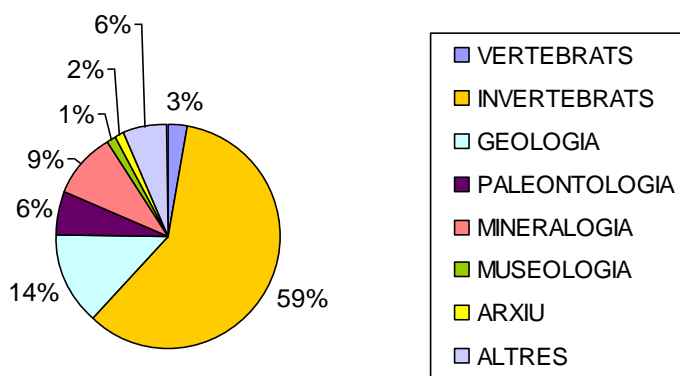
No incloem indicadors de consultes no presencials perquè han estat molt poc significatives.

Matèries consultades Biblioteca	2011
Vertebrats	98
Invertebrats	1967
Geologia	463
Paleontologia	206
Mineralogia	317
Museologia	38
Arxiu	55
Altres	210
TOTAL	3354

La matèria més consultada a la Biblioteca és l'entomologia. Pel que fa a la resta, baixen, en relació a altres anys, les consultes de vertebrats. És de destacar les consultes a l'Arxiu, tot i que ha estat oficialment tancat al públic. La demanda prové de la ciutadania, més que no pas dels tècnics del Museu.

El total de matèries inclou tant les dels usuaris presencials com les dels no presencials. Això explica el valor de l'epígraf "Altres": s'hi compten les preguntes referides als horaris i als serveis i activitats tant del Centre de Documentació com de d'altres departaments del Museu.

Matèries consultades Biblioteca

Matèries consultades Mediateca 2011			
Obres de referència	9	Animals. Zoologia	104
Ciència i tecnologia	23	Comportament i sons. Etologia. Bioacústica	45
Natura (fauna, flora i gea)	273	Invertebrats no artròpodes	20
Parcs Naturals	35	Insectes. Entomologia	40
Conservació. Medi ambient	30	Vertebrats	4
Univers. Astronomia. Geoplanetologia	39	Peixos	23
Minerals. Mineralogia. Gemmologia	35	Amfibis	7
Roques. Geologia. Oceanografia	2	Rèptils	10
Volcans. Vulcanisme	60	Aus	53
Temps. Meteorologia	17	Mamífers	83
Aigua. Hidrologia. Limnologia	25	Balenes i dofins. Cetacis	46
Fòssils. Paleontologia	44	Goril·les i ximpanzés. Primats	19
Dinosaures	188	Jardins i horts. Jardineria. Horticultura	29
Homínids. Home prehistòric.	8	Abelles. Apicultura	16
Biologia	34	Animals de granja. Animals domèstics	45
Ecologia	16	Expedicions científiques	13
Evolució	52	Narrativa adults	31
Plantes, flors i arbres. Botànica	37	Narrativa infants	3188
Bolets. Micologia	23	TOTAL	4726

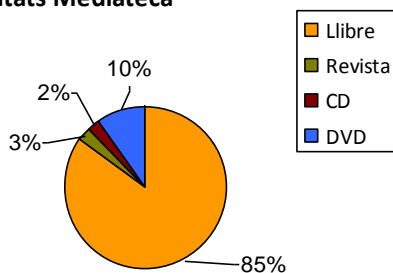
En haver una classe (narrativa infantil) amb un valor molt més elevat que la resta, el gràfic no resulta gens aclaridor, i és per això que no s'inclou.

És molt evident que allò que té més demanda és el que denominem narrativa infantil, és a dir, els documents de ficció (contes i novel·les curtes, pel·lícules). Pel que fa a la resta, els usuaris es decanten pels documents que descriuen en conjunt el sòl, la fauna i la flora de determinats paratges o indrets. També formen part de les preferències dels lectors els dinosaures i els animals en general.

Obtenir indicadors dels documents consultats ens ajuda a confirmar una dada que ja havíem observat: la meitat de les persones que entren a la Mediateca no agafa cap document dels prestatges.

Suports consultats Mediateca				
Llibre	Revista	CD	DVD	TOTAL
3304	108	90	382	3884

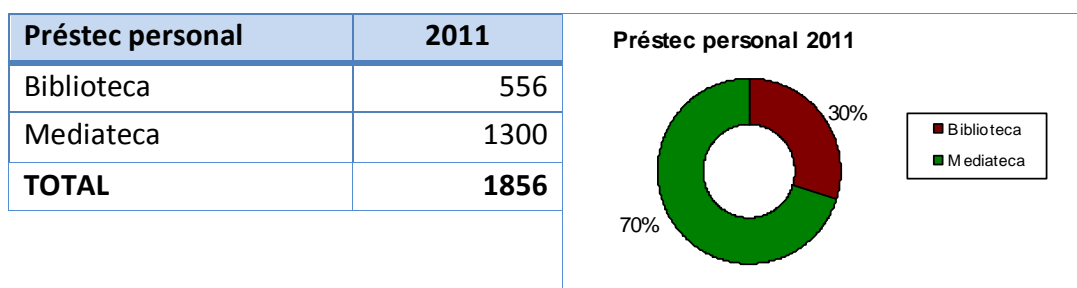
Suports consultats Mediateca

4.2 Préstec

Préstec personal

Documents prestats a 31/12/2011: **1856**

La Mediateca va engregar el servei de préstec el mes de juny. En només 6 mesos ha expedit 219 carnets i passa per davant de la Biblioteca.

Préstec interbibliotecari

Transaccions realitzades a 31/12/2011: 1330

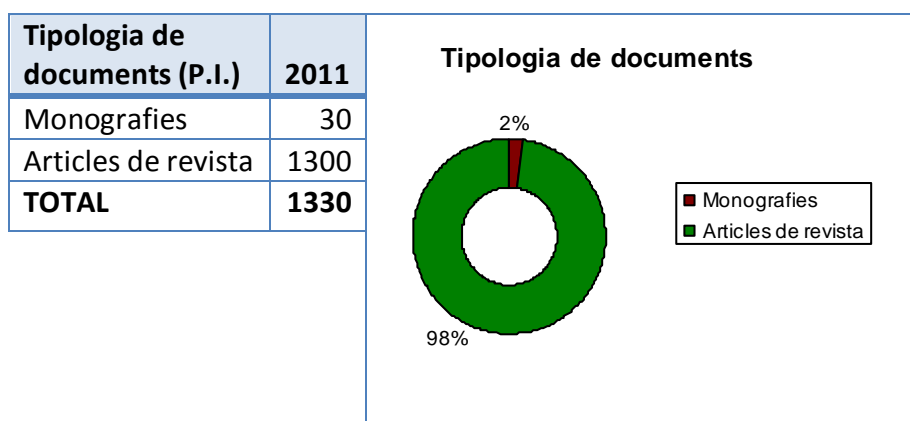
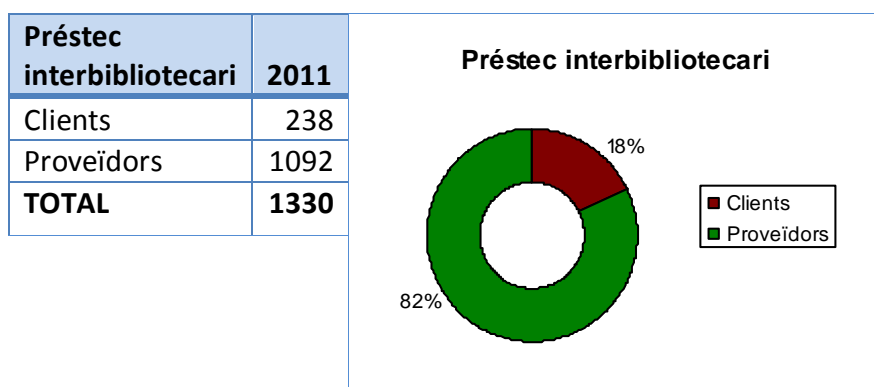
Quan atenem les peticions d'altres biblioteques, actuem com a **proveïdors** i quan som nosaltres que demanem documents a d'altres biblioteques estem fent de **clients**. Gestionem el préstec interbibliotecari amb procediments diferents segons cada modalitat i també portem el control estadístic per separat.

Documents gestionats com a **clients**: 238

Documents gestionats com a **proveïdors**: 1092

Monografies: 30

Articles de revista: 1300

4.3 Sons a la Carta

Registres a 01/04/2011: **145**

Registres a 31/12/2011: **8.425**

Consultes: **328**

Amb motiu de la creació de la Mediateca, el departament Natura Sonora i el Centre de Documentació es van proposar posar a l'abast del públic la col·lecció de documents sonors del Museu, una de les més importants d'Europa.

Mitjançant una aplicació instal·lada en els ordinadors, els usuaris poden escoltar el so d'una espècie animal en concret o d'un paisatge sonor (bosc, sabana, selva...). Vam començar el servei amb 145 sons disponibles i tanquem l'any amb 8.425; la progressió ha estat remarcable. D'aquest total, el 30% estan en fase de normalització dels noms comuns de les espècies.

El procés de carregar els sons en l'aplicació és laboriós, inclou les següents fases:

- Catalogar els CDs originals
- Digitalitzar i arxivar els sons
- Digitalitzar i arxivar les caràtules i el material d'acompanyament
- Generar un document excel amb les metadades i normalitzar-ne el contingut i la forma (eliminació de camps innecessaris, negretes, cursives...)
- Comprovar, amb els registres del catàleg, que les dades són correctes i normalitzar les entrades
- Realitzar el control d'autoritats (LEMAC, LENOTI, Termcat, etc) i completar els camps sense informació en l'excel.
- Migrar les dades a l'aplicació
- Comprovar el resultat de la migració (que els enllaços de so i imatge funcionin)
- Normalitzar i completar els camps del nom de l'espècie en català, castellà, francès i anglès.

La major part de la feina es fa des del Centre de Documentació. Un dels auxiliars de la Mediateca dedica dues hores diàries a la normalització dels noms de les espècies.

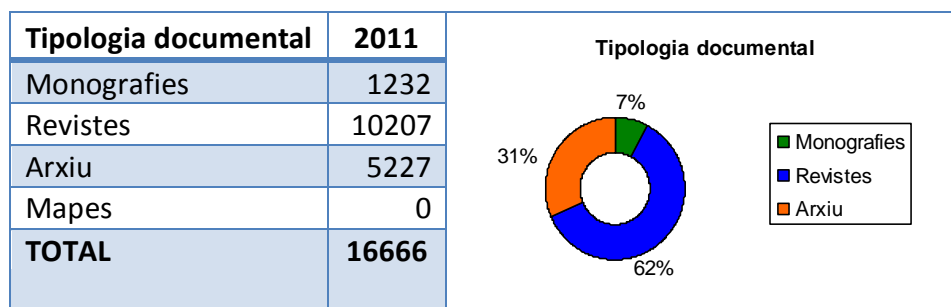
4.4 Club de Lectura

Aquesta activitat l'organitzem conjuntament amb el departament d'Activitats del Museu. L'edició d'enguany va tenir lloc el 28 d'abril al Museu Blau. Coincidint amb la celebració de l'Any Internacional dels Boscors, l'obra seleccionada fou *Els arbres a la poesia catalana* de Jordi Bigues, el qual hem d'agrair que participés en la trobada.

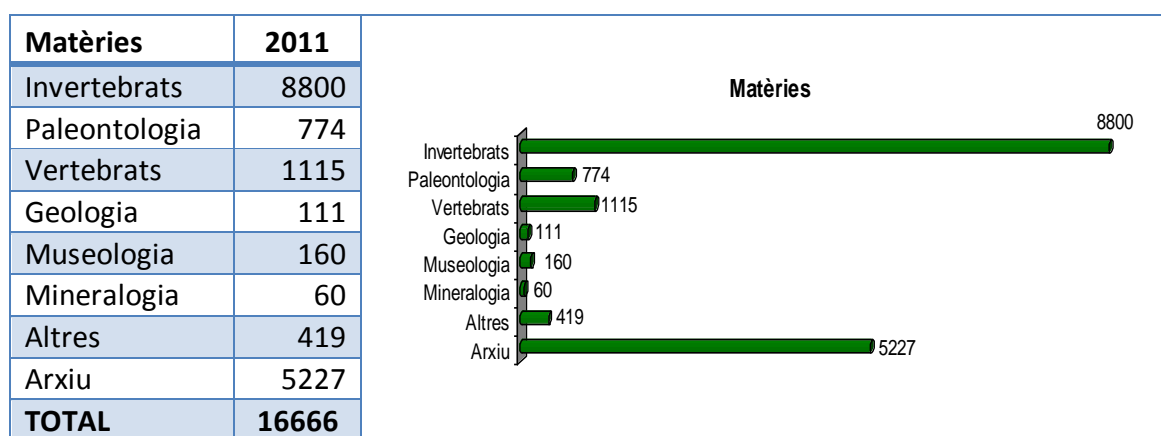
4.5 Reproducció de documents

Durant el 2011 hem fet un total de 16666 còpies (paper i pdf). Tots els indicadors són referits només a la Biblioteca i a l'Arxiu perquè el nombre de les que es realitzen a la Mediateca no és rellevant.

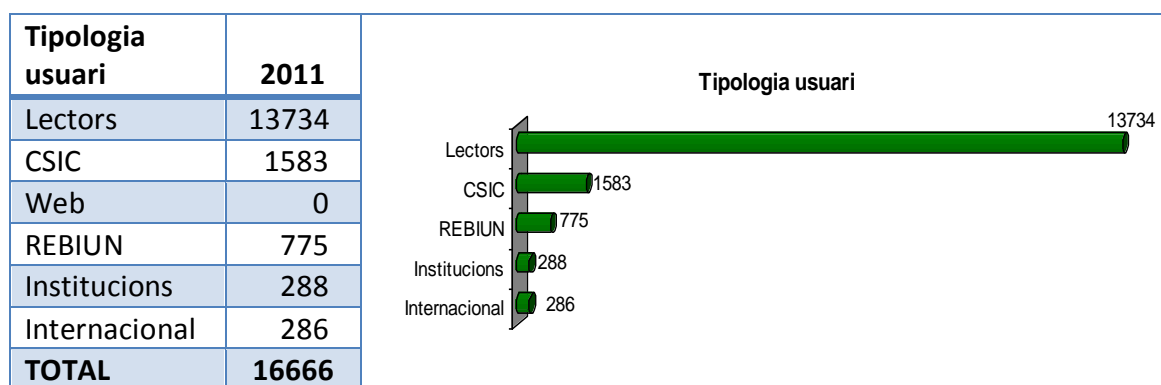
Reproduccions per tipologia documental

Reproduccions per matèries

Reproduccions per tipologia d'usuari

5. PROCESSOS DE SUPORT

5.1 Distribució de les publicacions del Museu

La distribució de la major part dels exemplars de les publicacions editades pel Museu va a càrrec del Centre de Documentació perquè ens serveixen per obtenir-ne d'altres en intercanvi i així mantenir i incrementar la nostra col·lecció de publicacions periòdiques. La qualitat i grandària del nostre fons, a què ens hem referit en diverses ocasions al llarg d'aquesta Memòria, prové de les relacions d'intercanvi que la Biblioteca del Museu Martorell establí amb les institucions més rellevants de l'època.

El 2011 s'han distribuït les següents publicacions:

Animal biodiversity and conservation: Vol. 33(2); 34(1)
Treballs del Museu de Geologia de Barcelona: Vol. 17

Gestionar el mailing de l'intercanvi requereix una especial constància i atenció. La naturalesa de les dades que manegem és molt variable: canvis en les adreces, en el nom de les entitats, de periodicitats, títols, etc.

5.2 Conservació i emmagatzematge

Per assegurar la conservació de les revistes, i per refer els llibres malmesos per l'ús, hem gestionat l'enquadernació i/o restauració de 210 volums.

Amb la incorporació dels 128 volums de les publicacions de la Junta de Ciències Naturals a la col·lecció digital, hem conclòs el projecte de digitalització de les publicacions del Museu. Esperem que en breu es trobin disponibles tant a la web com al repositori RACO.

La intervenció realitzada en l'Arxiu Històric per millorar-ne la conservació es troba descrita en l'apartat núm. 8 d'aquesta Memòria.

5.3 Processament del fons documental

Monografies: Totes les monografies que han ingressat al fons han estat registrades, etiquetades, segellades i, a les destinades a la Mediateca, se'ls ha col·locat les tires anti furts. Degut a la manca de temps, aproximadament el 10 % es troba pendent de catalogar, i per tant, d'incorporar als prestatges.

Mapes: Es troben tots registrats, etiquetats, catalogats i emmagatzemats

Audiovisuals: Es troben tots registrats, etiquetats, catalogats i ordenats en els prestatges

Revistes: S'han catalogat els nous títols incorporats a la col·lecció i s'han registrat i emmagatzemat els 884 fascicles que han arribat durant l'any.

6. BIBLIOTECA

Els indicadors d'ús (lectors i consegüentment préstec personal i peticions de reproduccions) mostren un discret descens respecte a anys anteriors, que poden ser atribuïbles a:

- Durant tot el 2010 i de gener a maig del 2011 ha estat tancada al públic, tot i que s'han atès les consultes no presencials i les internes.
- Les consultes sobre el fons de divulgació han estat derivades a la Mediateca

Entra dintre la normalitat que un establiment públic, després d'un període prolongat de tancament, trigui un temps a recuperar la confiança dels clients, sobretot si la reobertura no va acompanyada de la campanya publicitària pertinent. En el nostre cas, tot i anunciar-ho a la web, s'ha donat el cas que la campanya de comunicació dirigida a explicar els nous usos del Museu ha insistit en el tancament dels dos edificis seu de la Biblioteca: el Castell dels Tres Dragons i el Museu Martorell. Esperem que al llarg del 2012 una nova campanya pugui corregir aquesta situació.

A més de la falta de visibilitat, que compromet sobretot els usuaris potencials, l'altre gran problema que pateix la Biblioteca és la falta d'espai. A Zoologia, els magatzems de revistes estan al límit de la seva capacitat, i a Geologia els llibres de lliure accés ja no tenen cabuda a la Sala de Lectura i comencen a estar repartits en diferents despatxos.

Com a fet positiu, es consolida la rellevància de la col·lecció. Han augmentat les peticions de préstec interbibliotecari provinents de biblioteques universitàries i hem pogut comprovar que els clients confien en la nostra competència a l'hora de triar el proveïdor. El nostre punt fort és la col·lecció de revistes científiques, que satisfà el 98% de les peticions.

Finalment, volem expressar la nostra satisfacció per com s'ha resolt el trasllat del documents entre la Biblioteca i la Mediateca. Els usuaris que no els va bé desplaçar-se obtenen el document l'endemà de la petició.

7. MEDIATECA

Tot i que la missió i les objectius contemplats en la planificació de la Mediateca són molt propers als de la biblioteca pública, és aconsellable que evitem de comparar-la amb aquesta classe d'equipaments. Realment, a banda de la voluntat de proporcionar informació, formació i lleure a una comunitat d'usuaris, i de l'homologació i normativització dels procediments, ben poca cosa tenen en comú.

Partint d'aquesta premissa i tenint en compte les dimensions de l'espai i la col·lecció documental d'una banda, i els indicadors d'ús d'una altra, afirmem, tal com hem apuntat en la presentació d'aquesta Memòria, que el balanç és favorable. I veient que la secció infantil és, amb molta diferència, la més consultada, considerem assolit l'objectiu d'acostar el patrimoni documental del Museu a tota classe de públics.

Tanmateix, mereix una especial consideració l'estudi del comportament del públic. Si comparem el nombre de visitants amb el nombre de documents consultats, sabent que els infants fan servir més de 3 documents durant l'estada a la Mediateca, observem que gairebé la meitat de les persones que hi entren no consulta cap document. L'explicació l'hem d'anar a buscar en el fet que es troba situada en un espai privilegiat del Museu: el vestíbul, un lloc que tothom que visita l'exposició ha de creuar. Molts dels visitants assimilen la Mediateca a un espai més del Museu, (la senyalització exterior passa desapercebuda) i la inclouen en la visita: recorren la sala, s'acosten a la finestra per mirar l'exterior, i una bona part, sobretot les persones grans, s'hi asseuen a descansar. Aquesta idea que associa la Mediateca a un espai visitable més, la corrobora el fet que els dies de més afluència de públic (els diumenges i sobretot quan l'entrada és gratuïta) al Museu coincideixen amb els de la Mediateca. És significatiu també que el públic més interessant pel fons i els serveis és el dels dies feiners. A finals d'any hem pogut comprovar, mitjançant el registre d'usuaris amb carnet, que hem fidelitzat usuaris, sobretot entre les persones del barri. I també hem comprovat que un nombre de lectors hi arriben adreçats per la Biblioteca (principalment consultes per a treballs escolars).

La principal conclusió que podem extreure d'aquesta primera avaluació anual és que cal potenciar l'ús dels fons i serveis, tot assegurant que les persones que hi accedeixen per curiositat per l'espai en surtin amb informacions que els puguin ser útils.

Com a possibles compromisos, anotem:

- a) Millorar la connexió entre la Mediateca (i per extensió del Centre de Documentació) i el Museu.
 - Fer difusió de la Mediateca i les altres unitats del Centre de Documentació des de diversos àmbits del Museu (exposició de referència i temporals, activitats, comunicació...)
 - Fer difusió dels diversos àmbits del Museu des de la Mediateca, i per extensió, des dels altres espais oberts al públic del Centre de Documentació.²
- b) Millorar la senyalització exterior.
- c) Reorganitzar l'espai interior
 - Augmentar el nombre de prestatgeries
 - Destacar el servei de Sons a la Carta
- d) Optimitzar els recursos del Centre de Documentació
 - Del gran potencial que tenim com a conjunt, tant en documents com en coneixement, n'han de treure profit totes les unitats.
- e) Millorar l'accessibilitat i la usabilitat

² Durant aquest any ja hi ha hagut accions com ara els avantatges del carnet de préstec i la formació del personal de la Mediateca en el coneixement de les activitats del Museu.

8. ARXIU

Després de tenir-lo instal·lat durant 4 anys en una dependència de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, al carrer Comerç, aquest any l'hem retornat al Laboratori de Natura i es troba situat, de manera provisional, a la Sala d'Actes.

Pel que fa a l'Arxiu Històric, l'inconvenient que suposaria pujar els expedients que s'ha de consultar a la Sala de Lectura queda minimitzat per l'actuació d'ordenament de la versió digital que hem emprès: el tractament, conversió en format PDF i posterior indexació de la còpia realitzada en anys anteriors. En aquests moments és totalment accessible pel públic (consulta i reproducció) i això permet restringir al màxim la manipulació dels originals. Ara mateix disposem de dues versions: una de conservació, d'alta qualitat, i una altra per a la consulta, emmagatzemades en un disc dur a cada una de les seus de la Biblioteca, i a més una còpia en DVD de la versió "consulta" que és la que oferim al públic intern i extern. L'actuació descrita l'hem encarregada a una empresa especialitzada.

Les possibilitats del Departament per intervenir en l'Arxiu són nul·les, més enllà de facilitar-ne la consulta, degut a la manca de temps. Ens dol reconèixer que l'Arxiu del Museu no està rebent l'atenció que es mereix (en aquests moments hi ha un important nombre de documents pendents de catalogar) precisament quan l'interès de la ciutadania no para de créixer, com ho demostra abastament les més de 5.000 reproduccions realitzades aquest any.

Quant al que anomenem "col·lecció local", és a dir, els documents no administratius que el Museu va produint, tenim cura de conservar-los, tot i que no s'arxiven, inventarien ni indexen. I el mateix ocorre amb els documents fotogràfics.

Montserrat Navarro
Cap de la Biblioteca

Barcelona, 10 de març de 2012

Biblioteca del Museu Martorell
De dimarts a divendres de 9 a 14 h

Biblioteca del Laboratori de Natura
De dimarts a divendres de 9 a 14 h

Mediateca

Octubre a maig:
De dimarts a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 19 h
Dissabtes, diumenges i festius, de 10 a 15 i de 16 a 20 h

Juny a setembre:
De dimarts a divendres, de 10 a 14 i de 16 a 20 h
Dissabtes, diumenges i festius, de 10 a 15 i de 16 a 20 h

Arxiu Històric
Consulta restringida